

SANTA MAGDALENA DEL COLL

La Vall del Bac

M. La Vall de Bianya

Catalunya Romànica, resum

Situació

Una vista exterior de l'església amb la façana de ponent, en la qual hi ha oberta la porta d'entrada i amb el mur coronat per un petit campanar d'espadanya d'un sol ull. J. M. MELCIÓ

L'església de Santa Magdalena del Coll és situada a 784 m d'altitud, a tramuntana de la masia del Coll, als vessants septentrionals de la serra de Malforat.

Mapa: 256M781. Situació: 31TDG523788.

Per anar-hi cal agafar la carretera comarcal C-153, de la Canya a Sant Pau de Seguries. Després de passar el coll de Capsacosta, cal deixar el cotxe a la casa de Malbosc, davant mateix de la qual surt un petit camí que baixa fins a trobar la carretera que segueix, de ponent a llevant, la serra de Malforat i porta a Sant Feliu del Bac, església des de la qual hom pot veure a poca distància la casa de Coll. Des de Sant Feliu del Bac fins a Santa Magdalena hi ha uns 10 minuts a peu. (JVV)

S'hi pot anar fins molt a prop en 4x4, per Castellfollit, la Vall del Bac, Llongarriu, fins la casa del Coll.

Història

Malauradament ara per ara no podem aportar cap notícia històrica documental que ens permeti conèixer algun aspecte del passat remot d'aquest petit temple d'origen romànic, el qual depenia eclesiàsticament de l'església parroquial de Sant Andreu de Porreres. De fet les úniques dades que posseïm es refereixen a les modificacions efectuades a la capella a partir de la divuitena centúria i a d'altres practicades en èpoques posteriors.

De la primitiva construcció romànica tan sols resta ara la façana de llevant, el campanar d'espadanya, que fou sobrealçat en temps moderns, i una finestra que s'obre a la part inferior del mencionat cloquer. La resta d'estructures que romanen de l'edifici corresponen bàsicament a les obres realitzades durant el segle XVIII, com la sagristia, adossada a l'esmentat mur de llevant amb la llinda datada del 1776, i el porxo que protegia fins no fa gaires anys la porta d'entrada adovellada del frontispici ponentí. Així mateix, en el transcurs d'aquesta centúria s'alçaren els murs de l'església i, segons és constatat en alguns documents relacionats amb l'administració de la capella, s'hi feren diverses obres de consolidació i embelliment; en aquest sentit sabem que hom féu bastir el retaule (1725) i s'adquirí una veracreu realitzada per l'argenter olotí Francesc Fillol (1787). Hom sap també que a mitjan segle XIX es construï a l'interior una capella dedicada al Sant Crist, alhora que s'emblanquinaren tots els murs de l'església.

El retaule barroc de Santa Magdalena fou traslladat a Sant Andreu de Porreres poc abans de la guerra civil del 1936, perquè aleshores la capella ja amenaçava ruïna; posteriorment fou portat a Sant Miquel de la Torre on presidí l'altar fins que l'any 1973, com a conseqüència dels robatoris d'algunes imatges que hi pertanyien, fou desmuntat i portat a Olot.

L'església de Santa Magdalena es troba en el present en estat d'abandó, amb la coberta enfonsada i esquerdes als murs. (MLIR)

Església

El temple és un senzill edifici, ara totalment abandonat i en ruïna, d'una sola nau capçada a llevant per un absis quadrat. A la façana de ponent, on hi ha la porta, fruit d'una reforma posterior, es conserva encara una finestra de la factura original, damunt la qual hi ha un senzill campanar d'espadanya d'un sol ull, reconstruït. Fruit de la reforma era també un porxo, ara esfondrat igual que el sostre de la nau, construït davant la porta.

L'aparell és de petits carreus, sense escairar, disposats formant filades més o menys regulars, travats amb abundant morter de calç, amb les parts originals que es confonen amb les que foren reformades.

L'estat de l'edifici impedeix una precisa filiació, però sembla clar que podem considerar-lo una obra tardana, ja dins el segle XIII, i relacionable amb altres exemples com Sant Corneli de Ribelles, on hi ha també els absis quadrats, coberts amb volta apuntada. (MLLC-JAA)